

Biblioteka Polska w Paryżu, Towarzystwo Historyczno–Literackie

W 1832 r. grupa polskich patriotów, emigrantów osiadłych w Paryżu po upadku powstania listopadowego, powołała do życia Towarzystwo Literackie Polskie (TLP) mające na celu ocalenie polskiej myśli politycznej, historii i kultury oraz upowszechnianie dziedzictwa narodowego, jego związków z Europą, a przede wszystkim z Francją. W latach 1838-1839 z inicjatywy TLP, a zwłaszcza jego prezesa, ks. Adama Jerzego Czartoryskiego oraz Karola Kniaziewicza, Adama Mickiewicza, Juliana Ursyna Niemcewicza i Karola Sienkiewicza, powstała w Paryżu Biblioteka Polska (BPP).

Fot. BPP/THL

Budynek Biblioteki Polskiej w Paryżu
na Wyspie Św. Ludwika

W 1854 r. Towarzystwo przekształciło się w istniejące do dziś Towarzystwo Historyczno-Literackie (THL) i nabyło, dzięki darom emigracji, XVII-wieczną rezydencję mieszczącą się na Wyspie Świętego Ludwika. W 1866 r. dekretem Napoleona III, THL zostało ustanowione francuską instytucją użyteczności publicznej. W latach 1893-1946 pieczę nad BPP przejęła Polska Akademia Umiejętności, w gmachu Biblioteki została utworzona jej Stacja Naukowa. W czasie II wojny światowej Niemcy wywieźli znaczną część zbiorów. W większości powróciły one w 1947 r. Po okupacji BPP wznowiła działalność. Towarzystwo, kierując się ideami prekursorów – obroną wolności polskiej kultury i ideą Polski niepodległej, nie utrzymywało kontaktów z rządem PRL. Przemiany końca lat 80. XX w. spowodowały ponowne nawiązanie stosunków z urzędami i instytucjami kulturalnymi w kraju. W 2002 r. podpisano umowę między THL i PAU w Krakowie powołując Stowarzyszenie Biblioteki Polskiej w Paryżu, wykonujące prawa właściciela Biblioteki.

BPP chroni unikatowe skarby kultury polskiej i wpisuje je tym samym w spuściznę intelektualną i kulturalną Europy. Zbiory BPP to 200 tys. książek i druków, 3 tys. jednostek rękopisów, 1 tys. tytułów czasopism, 90 tys. broszur, 1 tys. plakatów, 1 420 obrazów, 25 tys. rysunków i rycin, 350 rzeźb, 600 medali i monet, 15 tys. fotografii, 4 181 map i atlasów. W gmachu przy 6, quai d'Orléans znajdują się także: Muzeum poświęcone Adamowi Mickiewiczowi, Salon Chopina i Muzeum Bolesława Biegasa. W 2013 r. UNESCO wpisało XIX-wieczne kolekcje THL, BPP oraz Muzeum Adama Mickiewicza na międzynarodową listę „Pamięć świata”.

THL zaprasza na wydarzenia kulturalne swoich członków, sympatyków i mieszkańców Paryża i Francji. W Audytorium BPP organizuje się m.in.: konferencje i sympozja na tematy historyczne, geopolityczne i literackie; cykle spotkań przybliżające Polskę i więzi łączące ją z Francją; wydarzenia muzyczne (koncerty, recitale, konkursy); a także cykliczne imprezy francuskie i międzynarodowe. Towarzystwo Historyczno-Literackie/Biblioteka Polska w Paryżu jest więc jednocześnie francusko-polskim pomostem kulturalnym, centrum dokumentacji i przystanią polskości.

Fot. BPP/THL

Inauguracja działalności BPP,
3 V 1929 r.
Od prawej:
Franciszek Pułaski,
Bronisława Mońkiewiczówna,
Maria Mickiewiczówna,
Maria Curie-Skłodowska,
Kazimierz Kostanecki,
Stanisław Piotr Koczorowski

Fot. BPP/THL

Muzeum Adama Mickiewicza